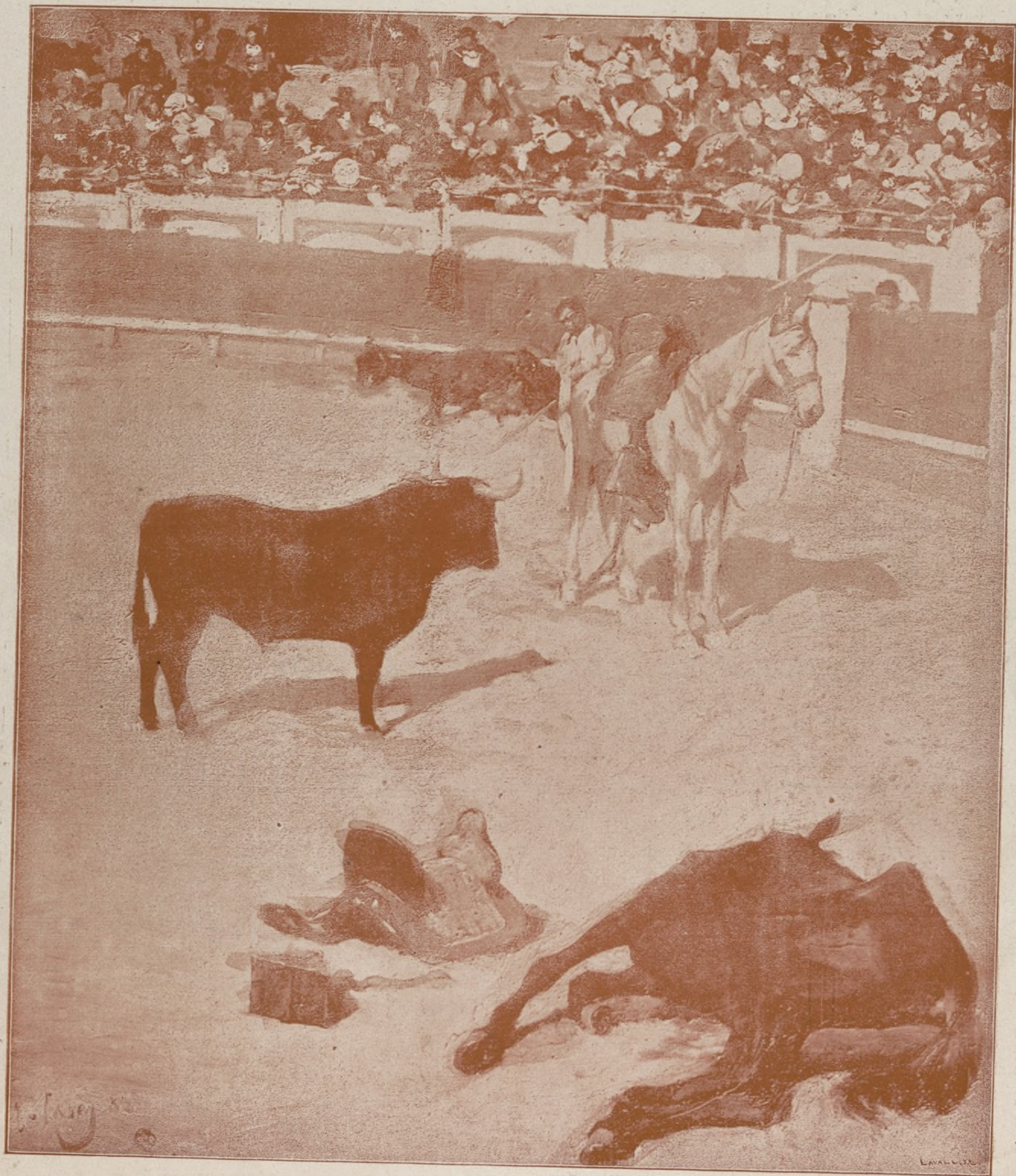

Pèl & Ploma

A L' ISTIU TOTA CUCA VIU

(Quadro de R. CASAS)

EL TERCER ANY

de PEL & PLOMA, començarà 'l pròxim mes de Juny. En ocasió d' aquest aniversari, la nostra publicació 's canviarà en una revista mensual de les dimensions que tenen la majoria de revistes estrangeres (*The Studio*, per exemple), i contarà al menys am trenta dugues planes de text i gravats. Aixís podrà donarse més varietat tant á la part literaria com á la de sencilla crónica del moviment general de Belles Arts, llibres, revistes, etc., etc.; i la part de dibuixos, retrats, reproduccions de quadros, estudis i demés il·lustracions, adquirirà una importància que no podiem donarli dintre la forma actual, tant per el poc espai, com per les dimensions qu' habíen sigut triades quan al sortir en Juny de 1899 desitjavem ensaijar la publicació d' un periòdic artistic popular.

Plenament convençuts de la necessitat d' una publicació que dongui á les coses d' art l' importància que tenen i 's mereixen, continuarem pacientment el nostre camí, encoratjats tant per les probes d' afecte rebudes d' amics i desconeguts de per tot arreu, com per la mateixa injusticia de les critiques de qu' ha sigut objecte més que la nostra publicació, la personalitat dels qu' en ella preniem part.

Pera empendrer el tercer any de PEL & PLOMA, contém am la bona voluntat d' altres nous companys, qu' al contribuir á la confecció de la nostra publicació, ens facilitarán la tasca d' estalviar la prosa obstructcionista de l' Utrillo, i 'l considerable *stock* de noies assentades en cadires de barrons que per xó anirém publicant de mica en mica. Aixís, podrém donar á conèixer noves personalitats artístiques, l' obra d' artistes estrangers i antics, i moltes altres coses qu' anirán veient els llegidors curiosos si Deu ens dona vida i salut, ja que de paciència no 'ns en falta.

Desitjosos de correspondre al favor dels subscriptors que fidelment ens han seguit fins ara, aixís com als que s' anirán ajuntant, habém decidit regalar un dibuix original den Ramón Casas, á cada subscriptor, sigui antic, sigui nou. Aquets dibuixos, d' idéntica dimensió, pero de diferent aspecte, ja que tots son fets del natural, estarán exposats al Saló Parés, desde 'l dissapte dia primer de Juny, á las cinq de la tarde, fins al diumenge dia 16 del mateix mes.

Els subscriptors, al fer efectiu 'l preu de l' anyada (i aixó podrán ferho en un despatx especial qu' hi haurá á Can Parés), tindrán dret á un número, extret per sort, igual al d' un dels dibuixos exposats. Aixís tots tindrán dibuix i s' evitará l' amohino d' escullir.

Además d' aquets dibuixos, hi haurá algunes obres noves den Ramón Casas i una col·lecció de pastels del jove pintor Pablo R. Picasso.

Les condicions de subscripció al tercer any de PEL & PLOMA, serán les següents:

La publicació será mensual i contindrà al menys 32 planes de text i gravats.

Sortirà el dia 10 de cada mes.

Regalará á tots els subscriptors per un any:

- I.—Un dibuix original den Ramón Casas.
- II.—Sis fac-símils que s' anirán repartint periòdicament, reproduhits per la casa J. Thomas.
- III.—El cartell anunciador de la publicació, pera l' any 1901-1902.

Además, tots els subscriptors per aquest tercer any de PEL & PLOMA, tindrán dret (exclusiu) á una reducció de 50 % en el preu de subscripció de la publicació artística *Affiches imaginaires* (1), quina aparició s' anunciará oportunament.

Preus de subscripció

A. Barcelona..	Un any (de Juny 1901 á Juny 1902).	10 pessetes
Espanya (fora		
Barcelona)..	» » » » » » » »	12 »
Union postale		
universelle.	» » » » » » » »	12 francs
Un número solt.	Una pesseta

Els compradors no tindrán dret ni al dibuix, ni al cartell, ni als fac-símils, ni á la rebaixa en el preu de subscripció de les *Affiches imaginaires* (2).

Cants dels firaires de San Pons

I

*Femla en mitj de las tenebras
aquesta dolça parada:
que floreixi de nit en la ciutat
aquet recó de montanya!—*

*Las herbetas de un vert tendre
am les plantes de un vert aspre
tot escampat—i el romani per sobre—
qu' am son per fum les encanta.*

*Femla en mitj de las tenebras
aquesta dolça parada!*

(1 y 2) Nom depositat. Marca depositada. Titre déposé. Copyright.

*demá veurán las gens, aserenantse,
riure, al peu de las casas, la montanya!*

II

*Trontollant camina,
caminant trontolla;
¡pobre carro vell!
que las herbas omplan...*

*Pobre carro vell
roblert d' herbas joves,
¡dolça vella edat
amiga de rosas!*

*Corre pels carrers
i corrent trontolla;
pobre carro vell
que menan els joves!*

*El caball s' espanta
de las portas closas,
i de las Iglesias
qu' envolcalla l' ombra.*

*El caball s' espanta,
i espantantse, anyora,
els camins, oberts
sota el cel de posta;*

*Els arbres, amics
qu' ofereixen ombra;
els brins de las plantas
que flairan la boca!*

*Pobre caballet,
de las magres potas,
la ciutat l' espanta
i el corpren la fosca!*

*Caballet petit,
caballet de joias,
de mas cansonetas
jo te 'n faig almoyna!*

*Fill de la montanya
¡vingas en bon hora!
¡Que Deu te la pagui
aquesta olor de romani que 'm portas!*

III

*I las tres filles de montanya
baixan á terra alegrement;
esporuguidas miran i miran
com pasa i calla la pobre gent.—*

*Obren els ulls en mitj de l' ombra
—estrellas claras del amor—
i's quedan quietas i las corpren
la sequetat d' aquells entorns.*

*Per seure á terra hi tiran herbes,
de rams cobreixen la paret,
tot ho perfumen de un olor suau,
tot ho encatifan de un suau vert.*

*Després alegres, las tres, reposan;
las tres germanas, las Gracias vivas;
en mitj del somni de las cosas,
han despertat la poesia.—*

IV

*—Baylet de la montanya.
—L' amor de ton baylet...
—Donchs la ciutat que 't sembla?
—Donchs—que no 'm sembla rés.*

*—Amors de la montanya...
—Aquí ploran de fret.
—Donchs, cóm amanyagarlos?
—Amb un abraç potser...*

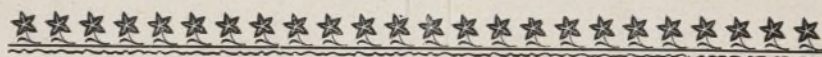
*—Abraços te 'n daria,
abraços te 'n daré.
—Altra ha de ser aimia
qu' estich morint de fret.*

*—¡Ai que no puch amor,
ai que no puch baillet!
—Ai, qu' á montanya mai
em fas patir de set!*

*—Ai, qu' á montanya em guardan
de pendre mal, baillet,
la lluna iluminantme
l' aigua cantant concells.*

*Ai, qu' á montanya em guardan
i aquí soleta em veig.
Mal haja la ciutat,
mal haja, amén, baillet!*

E. MARQUINA

CARTA OBERTA

SR. D. SANTIAGO RUSIÑOL:

A tú, estimat amic, á tú, que vas encomenarme fa anys aquesta afició á n' els *ferros vells*, es á qui dedico aquest modest treball, ab la seguritat de que millor que ningú sabrás apreciarlo, no en lo poc que valga, sino per ser reflexo i expressió sincera d' aquelles horas agradosas que junts pasarem en aquell humit cau del carrer de Muntaner, contemplant i estudiant aquells ferros que poc á poc anaban formant l' avui hermosa colecció del Cau Ferrat.

Quantas i quantas vegadas vareig ferme l' ilusió de que prenien vida i 'ns parlaban á cau d' orella contannos la seva historia. Sols á una pregunta no contestaban mai: quan els preguntabam qui habian sigut els seus pares.

Del demés tot ho deïan, los dos grands canalabres de l'iri ens deïan qu' anyoraban la mar que durant tan segles els había acariçiat ab son lleveix, entrant per els finestrals sens vidres de la románica iglesia ahont se trovaban; que 'ls semblaba sentir encara els crits enguniosos dels pobres habitants dels casals de la costa al veure los vaixells argelins que s' atansaban per apresarlos, pero ells no tenían

por, los pobres canalabres, per ser de miserable ferro, metall poc a proposit per servir las concupiscencias humanas; si haguesin sigut d' or ó argent faría anys no existirían.

Los canalabres de corona ens deïan que també anyoraban lo sanitós flaire de las pinedes del Vallés i l' alegre repicar de las campanas el día del aplec de la patrona, la Santa Verge, á qui feien llum..., i altres nos describian l' espectacle hermosíssim de la neu ferida per lo Sol en las altirosas crestas del Pirineu.

El gòtich picaporta de casa l' Arcediá, com si se sentís orgullós d' haber nascut á Barcelona, nos relatava las suntuosas cabalgadas dels Reis d' Aragó ab son sequit, que había vist passar camí de la Seu els jorns de gran festa. En fi, cada ferro gros ó xic ens semblaba que deïe la seva, mes ¡á qué relataro si tú ja ho saps i els demés á cas no 'm creurían! pot ser dirán que somiabam, que son caborias nostras. ¡Caborias! es vritat, mes sensa aquestas caborias ¿qué fora la vida del que ha de viurer del art mes ó menos industrial del día? si després de la lluita diaria per l' existencia, per cert cada día mes crudel y despiadada, no tenim al menos lo dret á somiar desperts, val mes que tirem per homes practichs venent vetas i fils, arrós i sigrons, ó cuansevulga altre cosa, i 'ns estalviariam molts mals de cap, propinats per cosas que, després de tot, cap profit material nos donan.

Perdonam la digresió parlant dels ferros, ¡pobrets, quant los anyoro! Ara sols puc veurels de tant en tant, quant las alegres festas, per tú disposadas, me portan á la blanca vila. Encara 'm sembla que 'm coneixen i 'm saludan alegrois al veurem, com antic amic, després de llarga ausencia; cuidals be, amic meu, pensa que 'ls estrangers los miran golosos i que darian grapats d' or pera poseirlos i enriquir ab ells llurs museus.

Deu permeti que la generació que ve darrera i las altres que vindrán, tingan las mateixas caborias nostras i los estimin com els habem estimat i estimem, que aixís no hi ha perill que deixin de sentir l' oreig del mar llatí i l' escalfor de l' alegre sol de nostra estimada i gloriosa Catalunya, entrant ab-dos per els amples finestrals del Cau Ferrat, palau digne d' ells, de la cultura de Sitjes i de tas artisticas aficions.

A, tú, dominat per ta poetásica imaginació, per ta fantasía creadora, se 't feia costa amunt aquet trevall de recopilació per poder fer lo catálech del Cau; á mí també, si val á dirho, mes com sé que voler es poder, vaig intentaro i aquí ho tens, ignorant si está be ó malament; sigui com sigui, aixó es lo fruit de mont trevall; aceptal, dons, com afectuosa mostra de nostra antiga amistat.

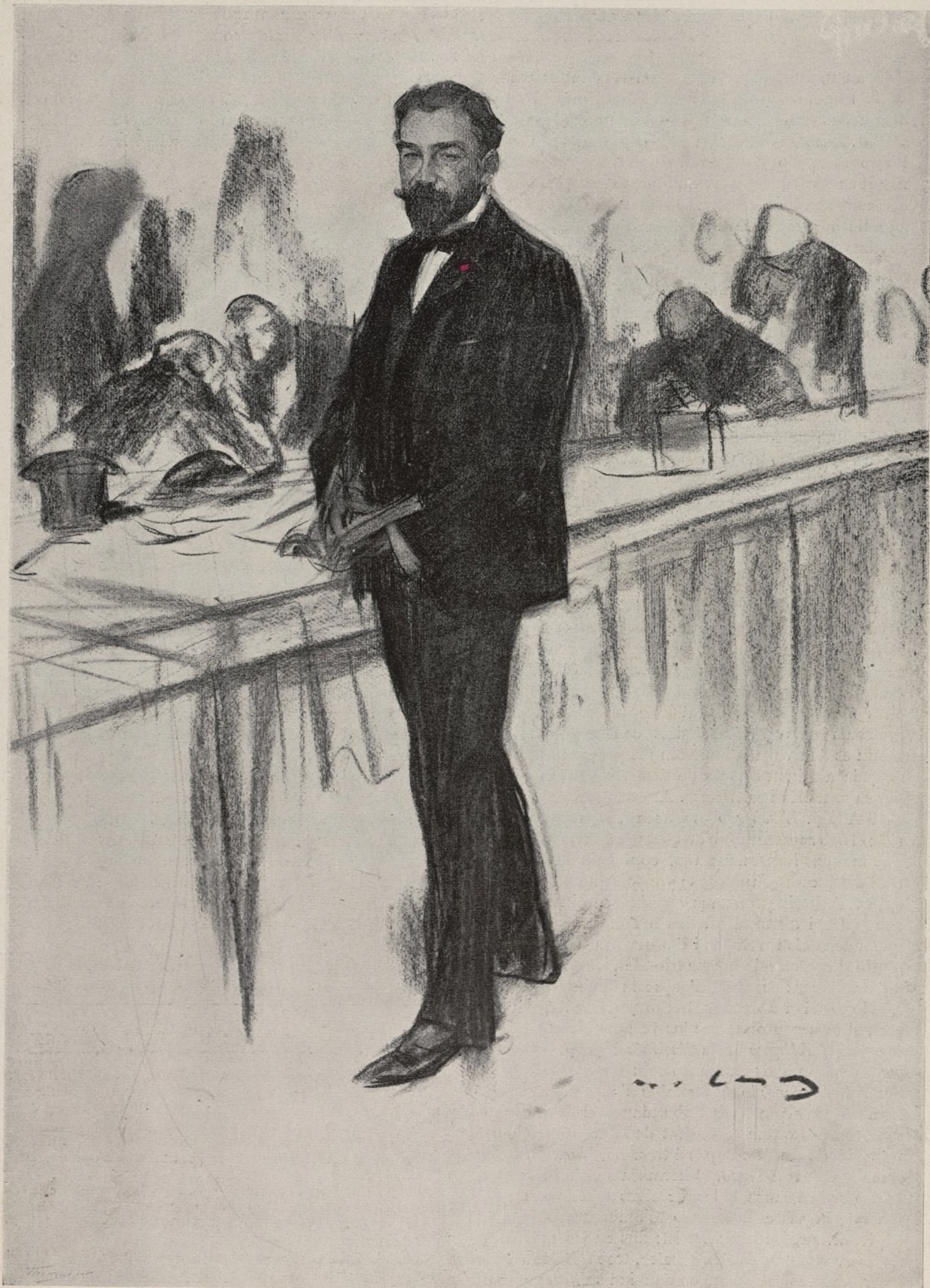
Com saps, lo nostre pensament era sols fer lo que tingués directa relació ab la nostra terra; mes, justificadas exigencias editorials, han volgut que l' obra fos general, barrejant lo nostre 'm lo dels demés païssos.

T' envia l' obra i una forta abraçada el teu bon amic,

LLUIS LABARTA

LLUIS LABARTA, per R. CASAS

Barcelona 20 d' Abril de 1901.

AGUSTÍ QUEROL (Escultor)

Ayuntamiento de Madrid

DE MÚSICA

Man marxat els músics alemanys i *musicalment* torném á quedar en la tristesa, més el record d'aquelles vetllades sublimes ens farà més dolça aqueixa soletat. Semblans sentir encare els vibrants timbres de les trompes, el profund contrafagot (instrument desconegut en nostres concerts), la dolça flauta, els violins, els contrabaixos, en una paraula, les sonoritats d'aquella orquestra de disciplinats soldats obedients i confiats en la batuta de son digne é intel·ligent director.

Beethoven i Wagner han omplert bona part dels programes de la *Filarmonica de Berlín*; l'obertura de *Leonora* i la quinta sinfonia ocupaven la primera part del primer concert. No hi ha que dir l'efecte que 'ns causá l'interpretació de la hermosa i dramática overture de *Leonora*, de la qual Wagner ha dit que no mereix el nom d'obertura, dons es la mateixa acció que 's desenvolupa plena de potencia. Seguía la 5.ª sinfonia, una de les millors obres del il·lustre fill de Bonn i la que podriem dir dimana exclusivament del seu geni.

L'*allegro con brio* es la pintura dels desordenats sentiments que trastornan una ànima gran, presa de la desesperació; se 'ns presenta Beethoven en lo primer temps tal com es, francament; fer, aspre, sublimment *brut*; falsa idea es té d'aquet geni, es creu que l'elegancia i la finor campejan en ses obres, res més errat; fixemnos solsament en la primera frase del *Allegro* d'aquesta sublim sinfonia i veurém la rudeza i la fera potencia de sa vasta imaginació. L'*Adagi* está plé de gravetat i melangia: proposant el motiu els violoncellos i violas al unísson, acompanyats á intervals pels *pizzicatti* dels contrabaixos; aquet motiu es á la vegada interromput per una frase encarregada als instruments de fusta, i que impressiona per sa sencillés i sa tristesa. Aquesta frase es el fondo de l'*Adagi*. L'*scherzo* es estrany, sombríu i misteriós; el *trío* comensa amb un passatge dels contrabaixos, que mai ens impresioná tant com baix la sobria batuta del mestre Nikisch; el van dir am tota la forsa del arc. Apareix per última vegada el motiu del *scherzo* apagantse i disminuint, fins á l'entrada del *Final*, que ataca els trombons i l'orquestra tota. Té aquest motiu el caràcter de marxa triomfal, i 's desenvolupa fins á l'acabament acentuat d'aquesta sinfonia.

No torná á apareixer Beethoven fins l'últim concert, el més complert que 'ns van dar els músics alemanys. L'*Allegro* de la *Sinfonia heroica*, es una de tantes pàgines dramàtiques com ha escrit l'insigne autor de *Leonora*; lo més notable d'aquet temps, es el ritme estrany á causa de l'abundancia dels sincopats i del ritme á dos temps resultat de la acentuació de les parts débils en el compás á tres. La *Marxa fúnebre* que segueix al *Allegro*, es hermosa de motius, pro un tant pesada á causa de les esceses repeticions que la fan interminable. L'*scherzo* es eminentment joganer, es vritat, profundament trist; fins en les més caprixoses evolucions de l'orquestra, trobá Beethoven el color ombrívol que doná en aqueixa sublim composició dirigida á commemorar el recort d'un héroe. El *Final* es diferent de tots els demés temps, en tots

ells regnava la tristesa; en aquest últim nó: está destinat á entonar un entusiasta i consolador himne á la gloria. No cal dir com interpretan al músic essencialment alemany sos dignes compatricis baix la batuta de 'n Nikisch; pot dirse que Beethoven es l'autor que millor comprén, ha espresat am tons aspres lo que emana de son geni, mostrantnos felissos detalls tan de la 3.ª com de la 5.ª sinfonia.

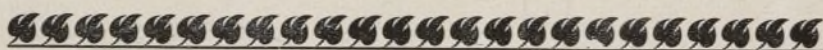
De les obres de Wagner l'obertura del *Tanhäusser* fou la millor interpretada. Al costat del recort d'altres genials excursions, baix les batutes de Straus i D'Indy, hi quedarà segurament la d'en Nikisch. En una obra tan coneguda com es l'obertura del *Tanhäusser*, aquet mestre ens hi feu sentir algo nou: cuan el motiu de la Fe, representat pel coro dels pelegrins, entra victoriosament, cap al final de l'obra, esposat pels trombons, les quatre trompes fan sentir el cant que acompanya el tema principal, am mes forsa de la que en altres orquestres, ens han fet sentir els mestres que las han dirigit. D'aixó en resulta un conjunt mes plé i equilibrat, si be en cambi pert en brillantés el cant triomfador.

En els preludis dels *Mestres cantors* i del *Barco fantasma*, i en els *Remors de la selva*, sembla que hi faltés l'alé de la passió i sentiment dramàtic am qu'ens impresioná Beethoven i ens conmové en Weber; l'execusió fou perfecte, mes no produí entusiasme.

L'obra, quina interpretació ens causá mes emoció, fou sens dupte l'obertura de *Der Freischütz*. Aquesta composició del primer dels romàntics de l'orquestra, va ser portada pel mestre Nikisch am totel misteri de la llegenda alemanya; la gravetat de les primeres notes, la melodia dels corns, que fa preveure el caràcter de l'ópera, l'expressió dramática de les frases dels violoncellos i del clarinet, amb els sons *pizzicatti* dels contrabaixos, l'agitació de tota l'orquestra, fins á la reaparició d'un tema dolç i lleuger com un daurat raig de sol entre la boira, tot fou dit per l'orquestra de Berlín d'una manera maravillosa.

Han marxat els músics alemanys, dexantnos el desitg de sentirlos en altres concerts, pro han fugit sense satisfer nostres desitjos. Hem sentit dir que l'any vinent tornarán. No cal dir el gust am que aculliríam hostes tan il·lustres com Nikisch i sa disciplinada orquestra.

MILÁ del SOL

Els gravats d'aquet número

Entre les reproduccions del present número, hi ha el retrato del escultor AGUSTÍ QUEROL, quina obra ben coneguda de tothom, l'hi ha valgut tota mena de premis i proteccions. El dibuix den Casas, el representa exercint les seves funcions de membre del Jurat internacional de recompenses de l'Exposició Universal de París, ahont gracias á n'ell, els nostres escultors obtingueren els premis qu'encara están presents en els recorts de tots.

Antonin Injalbert, es l'escultor francès de les gracies clàssiques femenines, que porten el sagell de la naturalesa del autor, nascut en el cor del Llenguadoc i educat artísticament en mitg de les bel·leses de l'antiga Roma.

Den Lluís Labarta, sols ens cal recordar qu'es l'autor dels dibuixos de «Feros artístics» qu'acaban de publicarse á cànn Seix, llibre del qu'ell mateix ne fá la génesis en aquest número, en la carta endressada al primer col·leccionista de feros catalans, en Santiago Rusiñol.

SAN FRANCISCO CUIDANT ELS LLEPROSOS

(Obra d' AGUSTÍ QUEROL)

J. ANTONIN INJALBERT (Escultor francés)

Ayuntamiento de Madrid